

**Eesti Teatri Agentuuri  
ja Eesti Lastekirjanduse Keskuse  
laste- ja noortenäidendite võistlus  
2025**

**Oliver Issak**

„Omadega soos“

**Oliver Issak**

„täna õhtul“

**Kristiina Kase**

„Maailma ilusaim koht“

**Eva Kreem**

„Väikeste poiste pesad“

**Kadri Lepp**

„Ruudi“

**Reeli Reinaus**

„Tamagotchi“

**Mari Rostfeldt**

„Hõbepaju“

2025. aasta laste- ja noortenäidendite võistlusele saabus **55 teksti**.

Võistluse žüriisse kuulusid **Marek Demjanov** (Piip ja Tuut Teater), **Karl Koppelmaa** (VAT Teater), **Marika Palm** (Ugala Teater), **Mirko Rajas** (Eesti Noorsooteater) ja **Katrin Tõnisson** (Eesti Lastekirjanduse Keskus), kes otsustasid esile tõsta 7 näidendit:

**I auhind** (3600.-): **Oliver Issak** „Omadega soos“

**II auhind** (3000.-): **Mari Rostfeldt** „Hõbepaju“

**III auhind** (3000.-): **Oliver Issak** „täna õhtul“

**Äramärgitud:**

**Kristiina Kase** „Maailma ilusaim koht“

**Eva Kreem** „Väikeste poiste pesad“

**Kadri Lepp** „Ruudi“

**Reeli Reinaus** „Tamagotchi“

Näidendivõistlusi on Eesti Teatri Agentuur (enne 2008. aastat Eesti Näitemänguagentuur) korraldanud alates 1995. aastast. Laste- ja noortenäidendite võistlusi on nüüdseks toimunud juba neli: aastatel 2002, 2010, 2018 ja 2025. Selleaastase võistluse eel toimus 20. märtsil Eesti Teatri Agentuuri, Eesti Lastekirjanduse Keskuse ja Eesti Noorsooteatri koostöös ka laste- ja noortenäidendite kirjutamise arengupäev, kuhu oodati osalema kõiki huvilisi, kes soovisid täiendada oma teadmisi noore vaataja teatrist.

2025. aasta laste- ja noortenäidendite võistluse võidutööd jõuavad uuel aastal huviliseni ka raamatuna Eesti Teatri Agentuuri sarjas, mis tutvustab uusimaid teatritekste. Samuti kandideerivad kõik võistlusele saadetud käsikirjad näitekirjanduse arendamise mentorprogrammi, kuhu valitakse välja näidendid, mida autori, mentori ja teatri koostöös edasi arendatakse.

Rohkem nfot võistluste kohta:

<https://teater.ee/naitekirjandus/naidendipreemiad-eesis/naidendivoistlused/>

ja [heidi@teater.ee](mailto:heidi@teater.ee)



## OLIVER ISSAK

Olen vabakutseline (lavastus)dramaturg, hariduselt semiootik ning varsti sotsiaalne disainer, ühtlasi Kohtumiste ja Mitte-Kohtumiste Instituudi kaasasutaja ja teadur. Teatritööde vahel löön kaasa erinevates aktsioonides, otsides vastust küsimusele, mil viisil ületada üleilmne kujutlusvõime kriis. Üheltpoolt huvitavad mind dramaturgina (vähemalt praegu) pisikeste, nähtamatute ja tundmatute inimeste argielu, mälu; teisalt aga suurte (teatri)institutsioonide kontseptuaalne struktureeritus, lugu.

Teater on üks väheseid (füüsilisi) kohti maailmas, kuhu inimesed tulevad veel enam-vähem avatud meelega, olles valmis vastu võtma erinevat, võõrast, Teist. Seejuures ei usu ma väga teatri-illusioonidesse ja neljandasse seinale – teater on pigem koht, kus kõnelda näost näkku ja silmast silma, täna õhtul nüüd ja praegu.

Teatrile kirjutada tähendab kirjutada muutus võimalikuks.

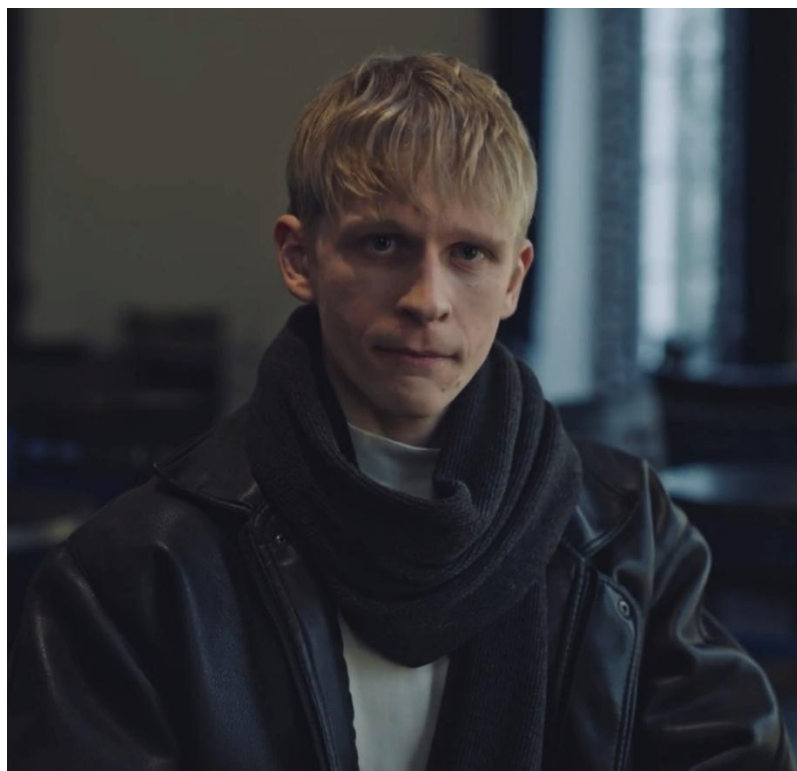


Foto: Mattias Veermets

## **Oliver Issak „Omadega soos“**

*Näidend ühes vaatuses, 9 stseenis*

5M

### **2025. aasta laste- ja noortenäidendite võistluse I auhind**

#### **Tegelased:**

**Kapten**, noor seersant, jaoülem

**Vaarpuu**, kapral, jaoülema abi, navigaator

**Üprus**, sõdur, soomukijuht

**Ilves**, sõdur

**Toome**, sõdur

*PS! Tegelaste kõnet võib lavastusprotsessi jooksul muuta suu- ja noortepärasemaks.*

*PSS! Näidendi lõpu (alates 9. stseenist) võiks lavastuslikult lahendada Foorumteatri stiilis, küsides-uurides teatrisaali kogunenud noorte eneste arvamust ning seejärel mängida läbi mitu erinevat lõppu.*

#### **Stseen 2**

*(Laval läheb vaikselt valgemaks, horisondil on õrnalt näha päikest. Nähtavale ilmub soomuk. Keegi avab ülemise luugi. Algul pistab välja pea, siis ronib soomuki peale püsti. Vaatleb. Võtab hetke. Siis läheb soomuki tagumisse otsa ning kuseb kaarega maha. Ilmub teine pea.)*

VAARPUU: Noh, kuidas on?

KAPTEN: Oota korra ... *(Lõpetab kusemise, tuleb luugi juurde tagasi.)* Päris huvitav ... olukord on siin ...

VAARPUU: Mida?

KAPTEN: No roni välja.

*(Vaarpuu ronib tervenisti soomuki peale, seisab Kapteni kõrvale. Vaikivad.)*

VAARPUU: Nojah, see on küll paras ... pähkel.

KAPTEN: Mis kuradi pähkel, ma ei saa aru, kuidas see üldse võimalik on ...

VAARPUU: Mnjah ... see on jah natuke ...?

*(Soomukist pistavad pea välja Üprus ja Ilves.)*

ILVES *(asjalikult)*: Noh, mis seis on mehed?

KAPTEN: Türa sa jälle ei näe või?

ILVES: No kinni oleme jah?

KAPTEN: Ei, me lihtsalt peeretame siin oma lõbuks ...

ILVES (*ärritunult, taas*): Mis sul nahhui viga on, ega mina süüdi ei ole, et me siin kinni oleme.

ÜPRUS: Kutid, rahu ... Pärast klaarite oma arveid, praegu me peame siit minema saama. Või ma ei tea ... kõigepealt peaks vist aru saama, kus me üldse oleme. (*Vaikus.*)

VAARPUU: Ma tõesti ei tea, kuidas see võimalik on ... Me ju eile sõitsime siia, siis ei olnud üldse aru saada, et midagi sellist ... oota ma vaatan (*Võtab põuest välja kompassi.*) ... selle järgi me tulime eile sealt suunast... (*Näitab käega.*)

ÜPRUS: Sealt? Kuidas me sealt tulime? See on ju võimatu ...

VAARPUU: Ei noh ma vaatan ise ka, et sealt me ju tulla ei saanud ... aga kust kurat me sattusime siis siia? Igal pool on ju kõik ühesugune?

(*Vaadatakse vaikides ringi.*)

VAARPUU: Kas öösel sadas vihma?

ILVES: Mina ei kuulnud küll midagi ...

VAARPUU: Kurat ma ei tea ... ei ole ju võimalik, et paari tunniga sajab nii palju. Kui me eile Kapteniga väljas käisime, siis oli ka maapind märg, aga vaevalt pahkludeni. Praegu tundub, et igal pool on ikka hea paar meetrit ...

(*Silmitsevad taas soist veepinda.*)

ILVES: Aga võibolla on see kõik mingi ... mingi illusioon?

ÜPRUS: Mis mõttes?

ILVES: Noh nagu need ... need oasid kõrbes? Et meile lihtsalt tundub, et me oleme siin, aga tegelikult on ümberringi igal pool kuiv maa?

KAPTEN (*kahtlaselt ebasiira hääletooniga*): Teate, mulle see mõte täitsa meeldib! Võibolla me kujutame seda kõike tõesti siin ette, võibolla oleme me tõesti tegelikult hoopis kasarmus. Või miks kasarmus, võibolla oleme me tegelikult kõik hoopis oma kodudes, võibolla meile ainult tundub, et me oleme siin kõik koos, aga tegelikult, tegelikult oleme me soojas ja kuivas elutoas ning ootame Bolti toidukullerilt ühte Mac'i einet. Näe, uksekell vist helisebki! Ilves, ole hea, mine talle vastu!

(*Kapten tõukab Ilvest. Tõuge on täpselt nii tugev, et ei paiska Ilvest ümber, aga ajab ta tasakaalust välja ning Ilves peab sooritama hüppe maapinnale. Kõlab sulpsatus ning vett lendab igale poole. Ilves jääb püsti, vesi ulatub tema põlvedeni.*)

ILVES: Appi, appi! Ma upun! (*Rahuneb, hingeldab ja seisab ühe koha peal.*)

KAPTEN (*nägu naerul*): Noh, tundub, et vesi on siiski päris! Heureka!

## **Oliver Issak „täna õhtul“**

*kihutuskõne neile, kes tulevad pärast veeuputust*

*Näidend noortele*

3R

### **2025. aasta laste- ja noortenäidendite võistluse III auhind**

#### **Tegelased:**

**Näitleja 1**

**Näitleja 2**

**Näitleja 3**

#### Märkused:

- Tekstis esile kerkivat põhimõtet, et saalis ei ole ühtegi inimest, kes on vanem kui 20 eluaastat, tuleb võtta tõsiselt. Kuidas teater/lavastaja selle lahendab, on tema enda valik, ent teatriõhtu alguses ei tohi saalis olla **mitte ühtegi inimest**, kes on vanem kui 20 eluaastat (k.a. näitlejad, valgustajad, lava tehniline meeskond, saaliteenindajad jne).
- See, kuidas repliigid näitlejate vahel jagunevad, on lavastaja ja lavastusmeeskonna enda otsus.

#### **I**

*/.../*

vaadake enda ümber

vaadake neid inimesi, kellega koos te täna siin olete

oma eakaaslasi põlvkonnahõimlasi

siin saalis pole kedagi, kes oleks vanem kui 20 eluaastat

ma kordan

siin saalis pole kedagi, kes oleks vanem kui 20 eluaastat

on vaid need, kellega koos te seda maailma üles ehitama hakkate

on need, kes vaatavad teile vastu teleekraanilt kahekümne, kolmekümne, neljakümne aasta pärast

keda te hakkate vihkama ja keda te hakkate armastama

kelle poolt te hääletate Eurovisioonil

kelle poolt te hääletate Riigikogu valimistel

kelle poolt te hääletate Facebookis mõne suvalise firma suvalise publikulemmiku suvalistel valimistel

muidugi Facebooki siis enam pole  
kes seal üldse praegu on

igatahes

need inimesed, kellega koos te täna siin teatris olete  
on need samad inimesed, kellega te kohtute varsti Politsei- ja Piirivalveameti  
teenindusbüroos, kelle nimesid te näete valimisjaoskonna seinal või kes  
tervitavad teid tulevikus airBalticu pardal  
nemad on need, kellele te helistate, kui laps on juba kolmandat päeva liiga  
kõrges palavikus või kui koer ei tule enam õhtul õuest tagasi  
nemad on need, kes küsivad teise pool telefonitoru: “Kas te olete juba kuulnud  
meie uuest tootest?”, kes vaatavad teid tänaval kahtlustava või kadestava  
pilguga, kes teevad poes nägu, et ei tunne teid ära: “oh, sina? küll sa oled  
muutunud, üldse ei pannud tähele, et see sina oled. kas tõesti on juba nii  
palju aega möödunud? issand, issand...”

kõik need inimesed, kes siin saalis täna õhtul on  
on suure tõenäosusega olemas ka kahekümne ja kolmekümne aasta pärast  
kõikide nende inimestega võite te sattuda nägupidi kokku Prismas, Maximas,  
Selveris, Londoni lennujaamas või Berliini klubi vetsus  
kõikidel nendel inimestel saab olema oma eripärane elu oma eripärase  
saatusega

aga üks asi jääb teid kõiki ühendama

täna õhtul on siin ruumis need, kes tulevad pärast veeuputust  
kes tulevad pärast seda, kui lubadused enam ei pea  
kui täiesti normaalse töö eest ei saa enam palka, millega ära elada  
hea kui ots otsaga kokku tuleb  
kui sõda ei ole enam ajaloos vaid uudisvoos  
kui maailma üritatakse tagasi pöörata “headesse vanadesse aegadesse”  
noh teate küll rauaaeg ja pronksiaeg ja kiviaeg  
küll oli meil hea elu küll oli vähe muresid  
kui sõnad on vaid sõnad ja lubadused on ju vaid sõnad  
kui lootus paremale elule on kõige paremal juhul illusioon  
halvemal juhul anekdoot  
kui iga suvi on järjest kuumem, kuniks polegi enam suve, pole enam üldse  
mitte midagi ega kedagi, on vaid üks kivikamakas Päikesesüsteemis  
ja kui tõde sõltub sellest kelle poolel sa oled  
mina olen sinu poolel  
päriselt ka

## KRISTIINA KASE

Minu kõige esimesed mälestused endast pärinevad ajast, mil ma umbes kolmeaastasena istusin teatrisaalis, käisin vanaemaga raamatukogus või õppisin lugema. Tekst on mind alati köitnud. Õigemini olen ma vähemalt enda mälupildis alati eksisteerinud koos sellega.

Huvi teksti, keele ja ka teatri vastu viis mind ülikooli õppima klassikalist filoloogiat. Tahtsin asuda Euroopa kultuuriloo ja selle tüvitekstide kallale, et mõista, kuidas oleme sellest alguspunktist jõudnud tänasesse päeva.



“Maailma ilusaim koht” on minu esimene näidend. Kui olin 13-aastane, kirjutasin üles oma vanavanaema mälestusi tema lapsepõlvest. Suur osa neist puudutas teist maailmasõda, mille ajal oli temagi alles laps. Toona neid mälestusi kirja pannes ei tajunud ma ka ise laps olles sugugi nende sügavust. Nüüd, 26-aastaselt, sattusin kirjapandut üle aastate taas lugema ja see mõjus laastavalt. Nõnda lõin ma Ida ja panin ta elama sinnasamasse, teise maailmasõja keskele, kohta, kuhu ühelgi lapsel ei tohiks asja olla.

Foto: Ruudu Rahumaru

## **Kristiina Kase „Maailma ilusaim koht“**

*Pühendatud Mammale*

2N + 5M

### **2025. aasta laste- ja noortenäidendite võistlusel äramärgitud tekst**

#### **Tegelased:**

**Ida**, 13 aastat vana

**Ingel**, 13 aastat vana

**Kõu**, 11 aastat vana

**Õpetaja Abel**

**Peremees**

**Rändkaupmees**

**Õnnetusehunnik**

*DATUM ET LOCUS*

1941. aasta südasuvi kusagil Eestis ja maailma ilusaimas kohas

#### **II Kõu**

*(Ida ja Ingel otsivad kivi juures kella. Ingel on silmanähtavalt murest murtud, lööb otsimisele käega, istub kivi ette ja hakkab nutma.)*

IDA *(kohkunult)*: Ingel!

INGEL *(nuttes)*: Me ei leia seda ealeski üles.

IDA: Küll me leiame. Mõtle. Kus see ikka olla saab – minu kodus, sinu kodus või siin. Kivi juures. Sa pole ju viimasel ajal kuskil mujal käinud. Ise sa ütlesid.

INGEL: Jaa, aga näed isegi. Siin seda pole. Ja kodust oleme mõlemad juba ka otsinud.

IDA: Siis otsime veel.

INGEL: Ma arvan, et keegi leidis selle ja võttis endaga kaasa. Muud võimalust ei ole.

IDA: Kes? Sõdurid?

INGEL: Ma ei tea. (Ohkab.) Ma ei tea.

*(Ida ja Ingel vaikivad pikalt, siis Ingel justkui plahvatab.)*

INGEL: Nad panid eile öösel naaberkülas mitu talu põlema.

*(Ida vaikib edasi.)*

INGEL: Tead ju küll seda ilusat suurt talu, mis kohe tee äärde jääb? Seda, kus on lillepeenrad maja ümber. Ema tuli hommikul tädi juurest ja sõitis sealt mööda. Ütles, et midagi nii lohutat pole ta veel näinud. Kõik oli maani maha põletatud. Peremees lihtsalt seisis ja vaatas. Ühtegi sõna ei kõnelnud.

IDA *(vaikselt)*: Ma tõesti arvasin, et nad on siitkandist läinud.

INGEL: Ei tundu nii, või mis?

*(Ida ja Ingel vaikivad veel.)*

IDA: Mis sa arvad, millal see läbi saab?

INGEL: Sõda?

IDA: Sõda.

INGEL: Mäletad, mida õpetaja Abel ütles? Viimasel koolipäeval.

IDA: Ta tahtis teada, kes piiritusepudelist nõelussi sisse vehkis. Aga ausõna, Ingel, mina see ei olnud! Mis ma selle ussiga peaksin pihta hakkama.

*(Ida katse nalja teha ei lähe läbi. Ingel muigab kergelt.)*

INGEL: Et rasked ajad on tulemas. Ma arvan, et need rasked ajad ongi käes.

IDA *(mõttesse jäädes)*: Tead, mida me nüüd teeme.

INGEL: Mida?

IDA: Lähme koju. Täna seaks aitab. Me oleme juba tunde otsinud. Homme hommikul saame siin kokku ja hakkame otsast peale. Vaatame iga murulible ja kivi alla, kui tarvis. Ma võin isegi selle suure kivi üles tõsta, mis sa arvad? *(Naeratab, Ingel naeratab läbi pisarate vastu.)* Ja otsime veel õhtul kodust ka.

INGEL: Aitäh, Ida!

*(Ingel lehvitab Idale ja lahkub, Ida jääb talle järele vaatama. Ida asutab end samuti minekule, ent metsatukast astub välja Kõu. Kõu on väga kahtlev, justkui ta ei peaks seal olema. Ida on kohkunud.)*

IDA: Kõu, mida sa siin teed?

*(Kõu hakkab midagi ütleva, kuid ei saa sõnagi suust.)*

IDA: Kõu? Mis viga?

*(Kõu heidab Ida poole pilke. Midagi lausumata jookseb ta tagasi metsa.)*

IDA: Kõu! Kõu! See on jälle mingi su tobe nali, jah? Tule tagasi!

*(Ida jookseb talle veidi järele, kuid lööb siis käega. Läheb samuti koju.)*

# EVA KREEM

Olen Vanalinna Hariduskolleegeiumi teatriklassi abiturient ja hobiluuletaja ja mitte näidendi “Väikeste poiste pesad” ainuautor. 24. jaanuaril 2024 ootasin koolivenna Randel Purjega Siimeoni peatuses bussi ja sõlmisin kõige tõsisema kihlveo oma senises elus — me kas kirjutame kahepeale kuuajaga näidendi või läheme koos Viru kebabi, teeme üksteisele välja ja nutame oma läbikukkumist pärast. Seekord läksime sööma. Peaaegu, et aasta aega hiljem avasin taas näidendi faili. Randel, enam minuga ei liitunud. Tal puhusid juba uued tuuled. Ja isegi, kui ma, peale mitmeid muudatusi, talle kaasautorlust pakkusin, keeldus ta sellest, unustades, et ilma temata seda näidendit ei oleks. Ta ei olnud, mitte ainult selle alustaja, vaid hiljem ka nõuandja, esimene, kellele andsin uut versiooni lugeda ja see, kes mulle kõige põhjalikumalt tagasisidet andis. Naersime (veidi arrogantselt, nagu noortele kombeks), et tema on Menning ja mina Kitzberg. Kuid sinna on meil veel natuke minna.



Foto: Cathleen Kaasan

## **Eva Kreem „Väikeste poiste pesad“**

*Noortenäidend kahes vaatuses*

2N + 6M

### **2025. aasta laste- ja noortenäidendite võistlusel äramärgitud tekst**

#### **Tegelased:**

Poisid:

**Hendrik**

**Päts**

**Raimond**

**(Mihkel) Luik**

**Karl,**

inimesed baaris

Teised:

**Eha**

**Moona**

**Jaan**

**Häälled lava tagant** — Luige vanaema, Hendriku ema, Hendriku isa, Pätsi isa, noor Päts, noor Hendrik, noor Raimond, noor Luik, politseinikud

#### **II vaatus, 4. stseen**

*(Hendriku tuba. Hendrik istub selg vastu ust, aken on avatud. Kostab Pätsi hääl.)*

PÄTS: Hendrik, vana raibe, vea oma paks perse alla! Kuuled sa? Tule alla!

*(Hendrik tõuseb püsti ja paneb akna kinni, Päts jääb vait, Hendrik istub tagasi, kostab Hendriku ema hääl.)*

EMA: Hensu! Sööma! Hensu?

*(Kostab Hendriku isa hääl.)*

ISA: Ah, las poiss olla, küll ta üks hetk tuleb.

*(Ilmub Luik, koputab uksele.)*

LUIK: Hendrik?

*(Vastust ei tule, Luik ohkab ja istub maha, toetab selja vastu ust.)*

LUIK: Käisime Pätsiga eile väljas ... Karl oli ka ... Alustas peaaegu baarikakluse ... Miks sa ei tulnud?

*(Hendrik ei vasta.)*

LUIK: Noh, ega sa millestki väga ilma ei jäänud ... Tead, ma nagu igatsen sind ... Peaaegu, et ... Peaaegu sama palju nagu ... teda ... Ja see on isegi nagu hullem, sest sina oled ju siin ... Sina oled nagu olemas, aga samas ei ole ka, sa oled kuskil kaugel ... Ei tule enam meiega kuhugi ...

*(Paus.)*

HENDRIK: Miks sa kannatad nendega olemist?

LUIK: Mis?

HENDRIK: Niikuinii kannatame, miks siis veel kannatame üksteist?

LUIK: Vähemalt kannatame koos! Kuidas võiks keegi teine aru saada, kui mitte need matsid, keda eluaeg tundnud oled?

HENDRIK: Karli ei tunne sa eluaeg.

LUIK: Sina Eha ka mitte.

HENDRIK: Mis tema siia puutub?

LUIK: Tema pärast sa meid põlgadki.

HENDRIK: Kelleks sa mind pead?

LUIK: Oma sõbraks. Oma vanimaks sõbraks, kes mingi tüdruku pärast mu praegu üksi on jätnud.

HENDRIK: Mees ...

LUIK: Tahad teada, mis mu suurim hirm on? Mu suurim hirm ei ole maailma lõpp või midagi sellist. Mu suurim hirm on jääda vanaks ja just nimelt üksi. Mis saab siis, kui ma olen 52 ja mul ei ole ühtegi sõpra?

HENDRIK: Leiad uued.

LUIK: Ma ei räägi mingitest suvalistest kaaslastest, ma tahan inimesi, kes tunnevad mind läbi ja lõhki. Me tunnesime üksteist nelikümmend aastat – rohkem kui pool elu! Kujutad sa seda ette? Nelikümmend aastat.

HENDRIK: Ma ei kannataks Pätsi nelikümmend aastat välja.

LUIK: Ära ütle nii!

HENDRIK: Kuid ütlen küll. Luik ... Minu suurim hirm on juba juhtunud ...

LUIK: Ja kui sa ust lahti ei tee, juhtub minu oma ka! Kuuled sa? Tee lahti!

*(Luik peksab paar korda rusikatega vastu ust, Hendrik tõuseb püsti, läheb oma laua taha, Luik lööb jalaga vastu ust ja läheb minema.)*

# KADRI LEPP

Ma sündisin 1979. aastal Tallinnas, sealsamas lõpetasin ka keskkooli ja 2002. aastal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstikooli. Pärast teatrikooli lõppu asusin näitlejana tööle Viljandi Ugala teatrisse ja alates 2021. aasta sügisest tegutsen vabakutselise näitlejana, laste- ja näitekirjanikuna.

Kõik minu tekstid – nii lasteraamatud kui teatritekstid – on alati sündinud väga isiklikust puudutusest, märkamisest, äratundmisest – vahel ilusast, vahel valusast. Minu tekstide tõukejõud pärineb ikka ja alati kõigest sellest, mis juhtub inimeste vahel. Ja võib-olla seepärast mind köidab ka näitekirjanduse kirjutamine kuidagi eriliselt. Mulle näib, et just teatris, dramaturgias, on võimalus võtta inimhing kuidagi eriti terava luubi alla, siseneda sinna inimhinge tagatubadesse ja salasoppidesse, mis kohe esimesel hetkel ei avane või kuhu ei tahagi alati kedagi lubada. Nii et ma usun, et ühel või teisel moel kirjutan ma vist alati armastusest, igatsusest, üksindusest, lähedusest, sõprusest, lootusetusest – aga ka lootusest. Too viimane on minu jaoks väga oluline teema, mida püüan alati oma lugudesse põimida. Mulle tundub, et õnnelik olemise lootus, lootus õnnelikule lõpule peab siiski alati alles jääma.

Kui selgus, et seekordse näidendivõistluse teema on laste- ja noorteteater, siis polnud kahtlust, et tahan ühe lastenäidendi kirjutada. Lapsed on erakordselt tundlik teatripublik. Ja ma usun, et üks hea teatritekst, üks oluline sõnum, mõte, võib tõepoolest mõjutada ja muuta selle väikese saalisistuaja maailma.



Foto: Martin Mill

## **Kadri Lepp „Ruudi“**

*Lastenäidend 12 stseenis*

9R

### **2025. aasta laste- ja noortenäidendite võistlusel äramärgitud tekst**

#### **Tegelased:**

**Ruudi**, noor rebane

**Felix**, hunt

**Linda**, hõberebane

**Viktor**, jänes

**Siiri**, jaanalind

**Mati**, kobras

**Ülle**, kobras

**Voldemar**, põhjapõder

**Peremees**, inimene

*(Loomade aedikud ja puurid paiknevad autori kujutluses publiku poolt vaadatuna vasakult paremale ja järgmiselt: Ülle ja Mati aedik, Siiri aedik, Volli ja Viktori aedik, Ruudi puur, Linda puur, Felixi puur. See kujutluspilt on ehk abiks loomade liikumiste kirjelduste mõistmiseks.)*

#### **3. stseen**

##### **MINA SIIA EI JÄÄ**

/.../

RUUDI: Tere.

VIKTOR: Kesse räägib?

RUUDI: Mina. Rebane. Uus rebane ...

*(Viktor ärkab ehmatusega, tema pilk kohtub Ruudi omaga, kargab ehmatusest istuli.)*

VIKTOR: Aaaaah! No nii!

RUUDI: Tere.

VIKTOR: Ahhah!

RUUDI: Tere ...

VIKTOR: Ja palun väga!

RUUDI: Vabandust. Ma ehmatasin sind.

VIKTOR: Ei ole midagi! Traat on vahel, eksole! Sina oled sealpool traati ja mina olen siinpool traati ja nii ongi! Niimoodi ongi praegu!

RUUDI: Vabandust, ma ei tahtnud ehmatada sind.

VIKTOR: Pole midagi! Kõik on korras! Korras-korras. Nii. Mis toimub?

RUUDI: Ma tahtsin ühte asja küsida lihtsalt.

VIKTOR: Nii. Nii. Ikka. Ikka võib. Küsimine on väga hea, küsida võib ikka. Palun. Palun väga.

RUUDI: Kas see siin on vangistus?

VIKTOR: Mis?

RUUDI: Kas te olete siin vangis? Tähendab ... meie. Kas me oleme siin vangis?

VIKTOR: Ahahh. Ma ei tea kohe praegu vastust.

RUUDI: Kuidas?

VIKTOR: Ma ei tea, misasi on vangis.

RUUDI: Et ... kas me oleme siin kinni, meid ei lasta siit enam kunagi minema?

VIKTOR: Ahsoo ...

RUUDI: Või kas me saame siit välja? Või kas keegi on siit välja saanud kunagi?

VIKTOR: Mhmh ...

RUUDI: Sest et see puur on tugev, ma katsusin seda igalt poolt. See on kinni, lukus, ma ei saa seda kuskilt lahti ja ülevalt on kinni ja närida ei saa ka seda ... Miks me siin kinni oleme?

VIKTOR: Hästi palju küsimusi tuleb praegu korraga ja na-natuke raske on keskenduda ...

RUUDI: Või kas keegi on siit väljas käinud üldse? Või kas sa oled alati siin kinni olnud?

VIKTOR:...sest et minu põhiküsimus ...

RUUDI: Või sind ka toodi siia ...

VIKTOR: ... põhiline küsimus ...

RUUDI: ... kunagi?

VIKTOR: ... on rohkem praegu ikkagi see ...

RUUDI: Nagu mind? Ja miks? Miks? Ma ei saa sellest ka aru ...

VIKTOR: ... et kuidas selle ärasöömise ikkagi on! Et kas sa kavatsed praegu ikkagi siit sellest puurist läbi tulla ja minuga ongi lõpp või kuidas?! Kuidas sellega on??

*(Vaikus, Viktor hingeldab ja pühib higi.)*

## REELI REINAUS

Olen kirjanik, stsenaarist ja folklorist. Kõike kordamööda ja vahepeal ka korruga. Kui mulle lastele kirjutamine igav tundub, kirjutan noortele või siis vastupidi. Alati on muidugi võimalus pusida mõne novelliga, mis tavaliselt küll kuhugi ei jõua. Praegu ootan aga huviga oma esimese romaani ilmumist. Nagu ka seda, kuidas oma raamatule „Morten, Emilie ja kadunud maailmad“ kirjutatud stsenaarium kinolinal ellu ärkab. Igal juhul oli kogu kirjutamisprotsess väga huvitav ja arendav. Nagu on olnud ka seriaalide kirjutamine koos Katariina Libega, sest kindlasti on ajurünnakud selle protsessi oluline osa ja mis seal salata, koos on ka hulga lõbusam. Sest kui aus olla, siis on kirjutamine, liiatigi veel üksinda kirjutamine, minu jaoks üsna tüütu tegevus.



Foto: Illimar Ploom

Just seetõttu on hea teha vahepeal midagi täiesti muud. Näiteks ajada vanade mõisaaegsete kaartide peal näpuga järge, et ega äkki mõni hiienimeline koht silma ei hakka. Või kõmpida mööda metsa, raiesmikke või peaaegu läbimatut võsa, sageli veel vihmast märjana, ohvrikive või raviallikaid otsides. Hetkel püüangi just kirjutamise vahel leida aega, et kõikisugu kaartide, rahvaluule teadete ning väheste kohalike mäletajate abil lokaliseerida ajaloolisi looduslikke pühapaiku Saaremaal Jaani kihelkonnas.

Näidendivõistlusel osalema sundis mind aga üks lugu, mida olin mõelnud alguses panna proosa vormi, aga kuna ma ju pikki asju väga kirjutada ei viitsi, siis tundus selle näidendiks vormimine oluliselt väiksem vaev.

## **Reeli Reinaus „Tamagotchi“**

*Noortenäidend kahes vaatuses*

5N + 4M

### **2025. aasta laste- ja noortenäidendite võistlusel äramärgitud tekst**

#### **Tegelased:**

**Elias**, 16 a, poiss, kel on trauma

**Elina**, 16 a, Eliase kaksikõde

**Nora**, 16 a, Elina sõbranna

**Karl**, 18 a, Elina poiss-sõber

**Anna**, 40 a, kunstnik

**Karin**, 35 a, naine nukuga

**Emma**, 43 a, Eliase ja Elina ema

**Andres**, 45 a

**Urmas**, 50 a

#### **II VAATUS, 1. stseen**

*(Elina on Karl vedelevad diivanil ja teevad endast lolle selfsid.)*

KARL: See on küll hull! Kustuta ära.

ELINA: Ei kustuta. Sa oled armas siin.

KARL: Armas? Ma näen loll välja.

ELINA: Loll ja armas.

KARL: Anna siia!

ELINA: Kui sa lubad, et ei kustuta!

KARL: Luban!

*(Karl võtab Elina telefoni. Sirvib pilte. Satub galeriis valesse kohta. Talle jääb ette foto Eliasest.)*

KARL: Oota, kes see on?

ELINA: Eikeegi.

KARL: Mis mõttes eikeegi?

ELINA: Ma ei mõtelnud nii. Ta on ... Kuule, see ei ole see.

KARL: Mis see? Kes see poiss on siis?

ELINA: Sa ei lase mul ju rääkidagi!

KARL: Okei. Ma lasen. Kes see on? Ja miks sa ütlesid, et eikeegi?

ELINA: See on mu vend, okei! Mu kaksikvend.

KARL: Vend? Kaksikvend? Sa pole ...

ELINA: Temast mulle kunagi varem rääkinud?

KARL: Ei ole ju.

ELINA: Me pole nii kaua isegi koos olnud.

KARL: Kle, vend ei ole mingi ... Ma ei tea ... Vend on ju nagu oluline? Miks sa ütlesid, et eikeegi?

*(Elina vaikib.)*

KARL: Ta ei ole ju ...?

ELINA: Surnud? Ei ole.

KARL: Mis temaga on siis? Miks sa temast rääkida ei taha?

ELINA: Sellepärast.

KARL: Millepärast?

ELINA: Et sa teed sellest mingi suure teema praegu.

KARL: Sina pole temast üldse mingit teema teinud ju!

ELINA: Ta on ... Tal juhtus õnnetus. Ta ei räägi enam. Okei? Ja ma ei taha sellest rohkem rääkida, okei? Ja kui sa selle foto leidsid... Ma lihtsalt sattusin segadusse. Ma ei osanud reageerida.

KARL: Mis õnnetus?

ELINA: Karl!

KARL: Okei-okei! Miks sa sellest rääkida ei taha?

ELINA: Karl!

KARL: Vahel on rääkimine hea.

ELINA: Kõik muudkui korrutavad seda. Kõik ütlevad, mida ma peaksin tundma. Kuidas ma peaksin tundma. Aga keegi tegelikult ei tea, mida ma tunnen. Mida ma päriselt tunnen. Mida ma iga päev tunnen!

KARL: Te olite lähedased?

ELINA: Vist küll.

KARL: Ja enam ei ole?

*(Elina kehitab õlgu.)*

KARL: Ma ei saa sind ju aidata, kui sa ei räägi, mis juhtus. Või kuidas see sind puudutab.

ELINA: Ta sõitis tõuksiga ülekäigurajal ühele naisele otsa.

## MARI ROSTFELDT

Teater on mind alati paelunud. Tänu oma vanaisale veetsin lapsena palju aega Estonia teatris – see teatrisaal oli kodune paik, kus sain istuda seina ääres oma traditsioonilisel klapptoolil. Ilmselt on neist aastatest pärit minu harjumus vaadata head lavastust aina uuesti ja uuesti. Oma esimesed luuleread kirjutasin algklassides Salme Kultuurikeskuse majas, kus Ingvar Luhaäär juhatas luuleringi. Sama hoone on minu teatriteed toetanud ka hiljem, kui leidsin Salme teatri. Seal õppisin lavastamist Alo Kõrve (Tallinna Linnateater) assistendina ning dramatiseerisin ja lavastasin oma esimese lavastuse Vaino Vahingu „Näitleja“.

Õppinud olen Tartu Ülikoolis rootsi keelt ja kirjandust ning teatriteadust. Tugevama tõe kirjutamiseks andsid ilmselt aastad, mil kuulusin Drakadeemia fänniklubisse. Olen Siret Campbelli, Mihkel Seedri, Madli Pesti käe all uurinud-puurinud nii näitekirjanduse kui teatrikriitika kirjutamise alustalasid. Lugude jutustamine ja jagamine on minu jaoks põnev. Hingamiseks ja mõtlemiseks vajalik. Väga polegi vahet, kas maalida sõnadega või jutustada pildiga. Keskmes kipub ikka olema inimene. Inimese olemus ja suhted. Töödega toimetan portree- ja teatrifotograafias ning turundusvaldkonnas. Teatrivallas panustan hetkel Teater Nuutrumi fotokeelde, kirjutan näidendeid sahtlisse ja võistlustele, dramatiseerin ja lavastan äsja sündinud väiketeatris Trepp2. Ummikseisus meenub ikka, et „õhtuks oli muumipapal näidend valmis ...“ (Tove Jansson, „Ohtlik jaanipäev“).



Foto: Elise Britta Aidla

## **Mari Rostfeldt „Hõbepaju“**

Noortenäidend 17 pildis

2N + 2M

### **2025. aasta laste- ja noortenäidendite võistluse II auhind**

#### **Tegelased:**

**Sander**

**Ets**, *Sandri lapsepõlvesõber*

**Tüdruk**

**Em**

*Kaasaeg*

#### **PILT 1**

*(Varahommik. Bussipeatuses istub tüdruk. Sander astub mööda teed, õng käe otsas, pooltühi seljakott üle õla. Ets istub puu otsas.)*

ETS: Varahommikuti astub Sander mööda kruusateed, sammub aeglaselt ja jälgib, et õngeridva ots ei jääks teeservas kasvavate heinte vahele kinni. Kusagilt lähedalt kostab jõevee vulinat. Tuul paitab hõbepajude latvu ja sahistab taustaks. Sander jõuab ristmikule. Silt bussipeatuses on viltu vajunud. Talle tundub, et näeb tüdrukut, ilusat tüdrukut, aga ta pole kindel. Päike torgib silmi.

*(Sander toetab õngeridva jämedama otsa tennise ninale. Tema pilk uitab ristmikult edasi suunduva tee kurvini.)*

SANDER: "Sirgla". Paras huumor.

*(Sander sügab kukalt. Sander seisab ja kõhkleb, kas minna edasi või jääda ootama. Ühtäkki ilmub väiksem punane mootorratas. Motikas kimab üle lava. Ilma kiivrita tüüp kimab Sandrist liiga lähedalt mööda, sasipuntrasse keeratud hüglaslik vasktraadihunnik õlal.)*

SANDER: Sääreväristaja, raisk!

*(Sander rapsab end hüüatusega kraavi poole. Õngeritv murdub. Tüdruk keerab pead, vaatab Sandri poole.)*

ETS: "Sääreväristaja, raisk!". Iga pealtvaataja naeraks juhtunu üle. Aga tüdruk bussipeatuses ei naera.

*(Sander virutab jalaga bussipeatuse prügitünni.)*

ETS: Hetke pärast on tolmupilv juba hajunud.

Sander tahaks kihutajale järele tormata, ent ei liigu, siis istub tüdinult prügitännile.

SANDER: No vittu noh! Ma olen lihtsalt arg. Sitaks arg.

ETS: Minu suur lapsepõlvesõber, kelle elu ei ole isegi ameerika raudtee, vaid lihtsalt üks allamäge sõit.

SANDER: Sinu suur peavalu.

ETS: Tema on see poiss, kes lainetas kuidagi läbi kooli, ainsatki pingutust tegemata. Kuid istuma teda ka ei jäetud! Eks näidake mulle pedagoogi, kes soovib laiskurist mõlalõua nalju veel ühe õppeaasta vältel kordusena läbi elada. Pole sellist õpetajat, kes ise omaenda agooniat aasta võrra pikendada tahaks.

SANDER: Mul polnud jaksu.

ETS: Isa nahutas küll omajagu. Kuigi, sageli polnud ka isal jaksu. Päeval tööl. Öhtul lahendas väsimust pudeliga.

SANDER: Pealegi. Koolis oli igav.

ETS: Ütle kohe, et sa magasid. Tundides.

SANDER: Nojah.

ETS: Öösel kondas poiss internetis ringi.

SANDER: Ema ei lubanud ju välja.

ETS: Muidugi-muidugi. Vähemalt oli laps turvaliselt kodus! Milline illusioon. Selge on see, et koolis ei jäänud tal kõrvade vahele suurt midagi.

SANDER: Ma teadsin juba kõike.

ETS: Jajaa, netis surfates ahmisid endasse igat sorti elutarka kraami!

SANDER: Mulle meeldivad koeravideod. Ja male.

ETS: Täpselt. Koerte treenimine, malestrateegiad ja reaalses toimuvad kosmoselennud! Ja raudselt kõik kalamehenaljad. Kuni ääretult mitmekülgse pornograafiani välja. Seda teoreetilist tarkust sul ikka jagub!

SANDER: Keda huvitab!

*(Sander vaatab tüdruku poole.)*